

Република Србија
Тужилаштво за ратне злочине

**ИЗЛАГАЊЕ ТУЖИОЦА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
ВЛАДИМИРА ВУКЧЕВИЋА**

Београд, 15. децембар 2009.

**КОНФЕРЕНЦИЈА
“САМОСТАЛНОСТ И ИЗАЗОВИ У РАДУ
МЕЂУНАРОДНОГ КРИВИЧНОГ ТРИБУНАЛА ЗА БИВШУ ЈУГОСЛАВИЈУ”
(УДРУЖЕЊЕ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ И МИСИЈА ОЕБС-а У СРБИЈИ)**

Поштоване колеге, уважене даме и господо,

Представља ми велико задовољство и част што се међу нама овде, данас налази наш уважени колега господин Серж Брамерц. Знамо га сви као Главног хашког тужиоца, али ја овде желим да нагласим да је то човек који је своју бриљантну каријеру почео као професор права на Универзитету у Лијежу. Тада се бавио теоретски глобалним тероризмом, организованим криминалом и корупцијом. Наш колега, државни тужилац, постао је пре 12 година, да би потом у Правосудном комитету Европске комисије водио истраге у случајевима корупције и трговине људима у централној Европи и на Балкану. Рекли су ми за њега, док га још нисам упознао, да је способан правник који је професионализам увек стављао изнад политике. У то сам имао прилику и част да се и лично уверим. Рекли су ми још нешто веома важно: да, уколико у случају Србије примени дипломатску уздржаност као приликом истраге о околностима које су довеле до смрти бившег либанског премијера, могао би да порасте маневарски простор европске политике према Балкану. И у то сам се, чини ми се, на задовољство свих нас у Србији, лично уверио.

Процесуирање ратних злочина је посао генерација - то доказују сви до сада познати процеси, од Нирнберга, преко Токија, до Хага, као и искуства свих националних судова. Све то чини део богатог правног наслеђа из којег и мој тим и ја црпимо искуство и веру.

Желим овде, у том контексту, да Вас подсетим на чињеницу да су власти у

Србији 1992. године осудиле Савет безбедности када је установљавао Хашки трибунал, а пар година касније, у Дејтону, сам Слободан Милошевић је прихватио сарадњу са тим судом па су припадници МУП-а Србије 2. марта 1996, ухапсили Дражена Ердемовића и он је предат Хагу. Оптужница је Ердемовића теретила за убијање ненаоружаних босанских Муслимана на пољопривредном добру у Пилици крај Сребренице. Осуђен је на пет година затвора за кршење закона и обичаја ратовања.

Ми смо у Србији, у време када је Ердемовић отишао у Хаг, затварали очи пред тим ужасом у Поточарима, негирали и порицали и све друге ратне злочине који су чињени у име српског народа, да би скоро деценију касније, правноснажно био окончан предмет „Шкорпиони“ у Београду.

Један дипломата ми је у Европском парламенту не тако давно рекао: „Престаните да прескачете тела жртава, почните да их сахрањујете“! И заиста, под утицајем Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију, у Србији је почела да јача владавина права, а национално правосуђе је добило подстицај да процесуира ратне злочине и да поведе друштво путем помирења. Хашки трибунал је, нарочито у почетку свог мандата, заиста допринео јачању капацитета Србије да процесуира ратне злочине и учествовао у стварању политичког простора за Србију да се носи са теретом ратних злочина.

Када је демократска власт, 2000.-те, отворила простор за могућност да се са њима институционално суочимо, ја сам оформио предмет „Сјеверин“ и заступао оптужницу пред судским већем којим је тада председавала данас „прва судија Србије“ - госпођа Ната Месаровић. Пресудила је починиоцима максималним казнама затвора, међу њима је био и Милан Лукић, који ће потом бити ухапшен у Аргентини и осуђен у Хагу за злочине у Вишеграду.

Ми смо у Тужилаштву, новембра 2003. године, непосредно након оснивања, успоставили професионалну сарадњу са канцеларијом Тужилаштва Хашког трибунала. Управо зато што два тужилаштва имају исти циљ: прогон починилаца кривичних дела ратних злочина, размену података, документације, често и исказа сведока до којих дођу у својим истрагама.

То је уродило позитивним резултатима не само у кривичном прогону лица за која су предмети првобитно достављени већ је та сарадња омогућила да нашим даљим радом откривамо и процесуирамо и друге нове извршиоце ратних злочина у конкретним предметима, као што је то био случај у „Овчари“, „Зворнику“, „Шкорпионима“ и у другим.

Кроз међусобну сарадњу, у Србији су настављена и интензивирана суђења за ратне злочине. У том процесу, кроз индивидуализацију одговорности, друштво

је препознало и казнило актере ратних злочина – управо је прошле недеље изречена казна којом статистика досадашњег рада показала следеће бројке: за ратне злочине оптужено је 112 лица, осуђено 41, на укупно 595 година затвора!

Прошле недеље смо такође били у прилици да чујемо последње резултате истраживања јавног мњења у Србији и они су нам дали подстрек да наставимо са својим радом, јер смо стекли поверење и признање грађана ове земље. Још је, међутим, значајније овде истаћи да готово половина грађана Србије сматра да треба наставити суђења за ратне злочине у Србији када Хашки трибунал престане са радом. Пред нама је и зато још много посла, који ће нам олакшати чињеница да је српско правосуђе у потпуности досегло све стандарде који омогућавају трансфер „хашких предмета“.

Сарадња са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију је кључна тема Србије. На питању сарадње и односа према том суду прелама се однос Србије према сопственој прошлости, али и европској будућности, а наше оптужнице су инспирисале српско друштво да „дискутује о злочинима“.

Сви у региону морамо да будемо свесни наше одговорности према жртвама и њиховим породицама. Она је законска, али и морална. Србија је земља у којој нема места за ратне злочинце. Захваљујући у великој мери нашим активностима, демократска Србија препознала је злочине Ратка Младића, јасно их је дефинисала, али је и даље, на жалост, у великој мери против његовог изручења Трибуналу. Питам се где је грешка? Поцеси који се воде у Устаничкој улици у Београду, јасна су порука и жртвама и починиоцима: Србија је земља у којој су закон и правда правило, а поштовање достојанства жртава принцип.

ТУЖИЛАЦ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Владимир Вукчевић